

## **LOKALIZACJA. LOCATION**

**cofać się** – to go back

**między** – between

**między... a...** – between... and...

**naprzeciwko** – opposite

**na rogu ulic** – on the corner of streets

**obok/koło** – next to

**przejsć przez...** – to cross

**skręcić** – to turn

**skrzyżowanie** – crossroads

**w lewo** – left

**w prawo** – right

**zawrócić** – to turn back

**Iść prosto** – Go straight ahead

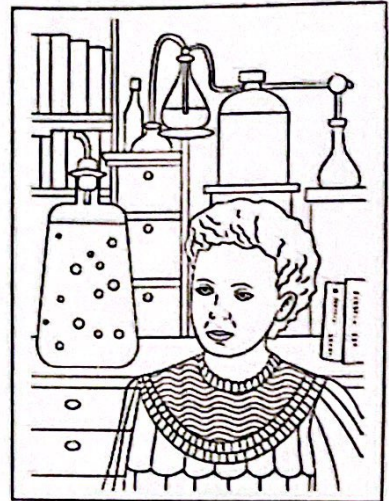
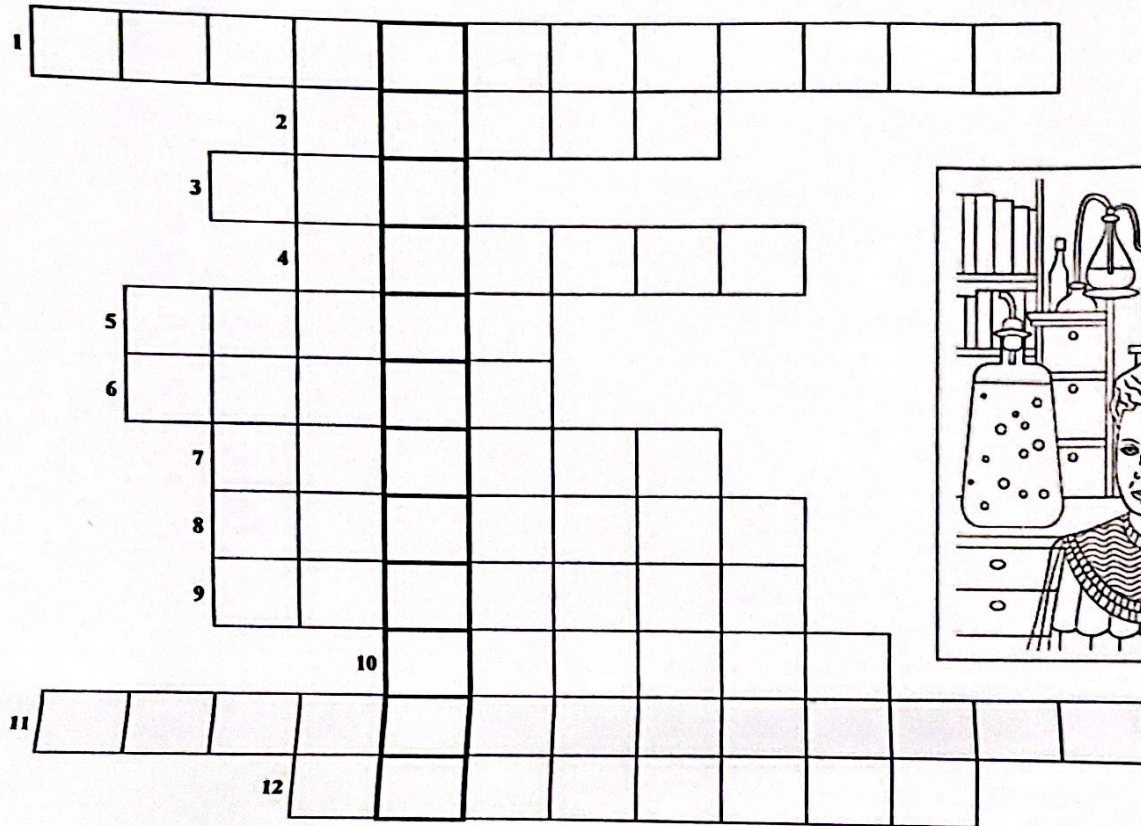
**Przepraszam, gdzie jest...** – Excuse me, where is...

**To blisko** – It's close

**To daleko** – It's far away

# Krzyżówka

Rozwiąż krzyżówkę, a dowiesz się, jak się nazywa dziedzina medycyny, do rozwoju której M. Skłodowska-Curie znacznie się przyczyniła. Jest to metoda leczenia nowotworów (raka) za pomocą promieniowania.



1. Pomieszczenie, w którym pracuje naukowiec.
2. Imię Skłodowskiej-Curie.
3. Jeden z pierwiastków wynalezionych przez Skłodowską-Curie.
4. W tej dziedzinie Skłodowska-Curie otrzymała pierwszą Nagrodę Nobla.
5. Pierwiastek, który nazwę zawdzięcza ojczyźnie Skłodowskiej.
6. Imię męża Skłodowskiej.
7. W tej dziedzinie Skłodowska-Curie otrzymała drugą nagrodę Nobla.
8. Znany i znaczący uniwersytet w Paryżu.
9. Kraj, w którym nasza uczona prowadziła większość badań.
10. Ojczyzna Skłodowskiej.
11. Inaczej: eksperymenty.
12. Miasto, w którym urodziła się nasza wielka uczona.

# MARIA CURIE SKŁODOWSKA

A R F K K S B A X A Y P U B C  
T M C U R I E R N K R I A V P  
E A P U N W U A K S Y L I O A  
I T R C P K E D F W B U L D W  
B E O X J Z V I T O N O Z F A  
O M M P Q B Z O N D N F G I Z  
K A I Z T Y E A V O N P F A S  
A T E R K L D K B Ł Q G Ł O R  
Z Y N A Y O A T E K C Y K A A  
S K I N R B N Y B S R K X M W  
W A E G D A R W N K K R J L D  
R O A J R K O N D T Ź Y R A P  
E N D N A U K O W C E M L X N  
I R J Y P Z Z Ś G J M N G N H  
P H Z J P M C Ć M R I P P B Z

CURIE

FIZYKA

MATEMATYKA

NAGRODANOBLA

NAUKOWCEM

ODKRYŁA

PARYŻ

PIERWSZĄKOBIETĄ

POLON

PROMIENIE

RAD

RADIOAKTYWNOŚĆ

SKŁODOWSKA

WARSZAWA



# Maria Skłodowska-Curie

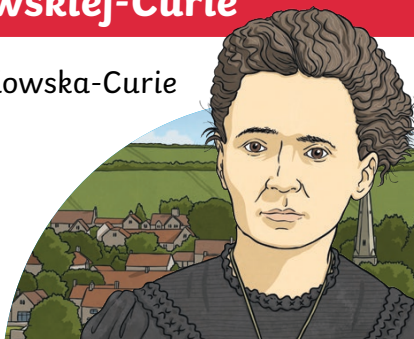
## Fakty o Marii Skłodowskiej-Curie

**Imię i nazwisko:** Maria Salomea Skłodowska-Curie

**Data urodzenia:** 7 listopada 1867

**Miejsce urodzenia:** Warszawa

**Zawód:** fizyk, chemik



**Maria Skłodowska-Curie** urodziła się 7 listopada 1867 roku w Warszawie. Jej matka była nauczycielką, a ojciec pracował jako nauczyciel fizyki i matematyki. Mała Maria nauczyła się czytać już w wieku czterech lat, ale przygodę z edukacją rozpoczęła dopiero w wieku 10 lat. 6 lat później po ukończeniu szkoły Maria rozpoczęła pracę jako guwernantka, spędzając czas wolny na nauce oraz udzielaniu korepetycji dzieciom na wsi.

## Czy wiesz...?



**W lipcu 1916, Maria jako jedna z pierwszych kobiet uzyskała prawo jazdy.**

Po kilku latach na wsi Skłodowska wróciła do Warszawy i rozpoczęła naukę na nielegalnym Uniwersytecie Latającym. W wieku 24 lat Maria opuściła Polskę i wyjechała do Paryża, gdzie udało jej się ukończyć studia matematyczne i fizyczne na prestiżowym Uniwersytecie Sorbońskim. Poznała tam także swojego męża, francuskiego fizyka Pierre'a Curie.

W 1898 roku małżonkowie odkryli dwa pierwiastki chemiczne – rad i polon, dzięki czemu w 1903 roku otrzymali Nagrodę Nobla z fizyki. Po śmierci męża w 1906 roku Maria nie tylko opiekowała się ich dziećmi, ale także prowadziła dalsze badania i nie tylko została profesorem na Sorbonie, ale także otrzymała kolejną nagrodę Nobla w dziedzinie chemii w 1911 roku. Za zdobyte w ten sposób pieniądze Maria otworzyła w Paryżu Instytut Radowy.



Po ukończeniu wojny Maria nie tylko pracowała jako dyrektor instytutu, ale także jeździła po świecie i pomagała leczyć nowotwory. Wiele lat pracy z niebezpiecznymi substancjami spowodowało anemię złośliwą, która była przyczyną śmierci Marii w 1934 roku.

Chociaż od odkryć Marii Skłodowskiej-Curie minęło już ponad sto lat, nie tylko jej ciało, ale i pozostawione przez nią ubrania, meble, oraz rzeczy osobiste takie jak książki i notatki, emitują szkodliwe promieniowanie. Według obliczeń naukowców przedmioty te będą radioaktywne przez kolejne 1500 lat! Zarówno pojemniki, w których przechowywane są rzeczy badaczki, jak i trumna, w której ją pochowano, pokryte są warstwą ołowiu, która izoluje otoczenie od szkodliwej radiacji.

### Słowniczek

**emitować:** wydzielać

**radioaktywny:** emitujący fale, które przenikają ciało człowieka

**izolować:** oddzielać

**radiacja:** wydzielanie promieni radioaktywnych

